

ÎN ÎNTÂMPINAREA
 CONGRESULUI
 EDUCAȚIEI
 POLITICE
 ȘI CULTURII
 SOCIALISTE

Revista

TEATRUL

de vorbă cu

**MIHNEA
 GHEORGHIU**

— Vă rugăm să ne spunem în ce ne constată, după părerea dumneavoastră, însemnătatea primului Congres al educației politice și culturii socialiste.

— Aceia dintre noi care au participat la Congresul din 2—4 iunie 1976 au putut medita la câteva câștiguri determinante pentru calea nouă propusă educației politice și culturii socialiste din țara noastră, în sensul de a realiza o mai justă și mai eficace coordonare a creației, dar și în vederea favorizării acesteia printr-un climat obștesc mai bun. Pentru cei ce n-au luat parte la acel important forum național, aș putea aminti, succint, cele cinci direcții principale ale orientării dezbaterilor, apoi ale documentelor adoptate. Ele aveau atunci în vedere activitatea de înfăptuire a prevederilor Programului P.C.R. referitoare la educația oamenilor muncii în spiritul patriotismului socialist și la munca politico-ideologică și cultural-educativă de formare a omului nou; activitatea educativă desfășurată de instituțiile de învățământ și așezămintele culturale de la orașe și sate; creația literar-artistică și rolul ei în educația revoluționar-patriotică a maselor, în promovarea idealurilor nobile ale umanismului revoluționar; activitatea instituțiilor de artă, mișcarea artistică de amatori, dezvoltarea și valorificarea artei populare; în sfârșit, rolul educativ al presei și radioteleviziunii.

În ceea ce constituie sfera de interes a teatrului — ca factor de educație și cultură și ca artă a spectacolului antropocentric —, și în particular a dramaturgului și istoricului de teatru, bănuiesc că, în șirul de idei și concepte extrem de semnificative pentru viziunea socialistă a acelui moment, e vrednică de reamintit acea pagină din rezoluția Congresului care subliniază un punct de vedere cu ample perspective ideologice. Nu-mi place să citez, dar socotesc că merită „Activitatea educativă nu urmărește uniformizarea oamenilor; ea are în vedere în permanență faptul că fiecare om are individualitatea și personalitatea sa. Înarmându-l pe oameni cu cele mai înaintate cuceriri ale cunoașterii, trebuie să dezvoltăm valorile morale și virtuțile umane specifice fiecărui cetățean, în strinsă concordanță cu gândirea filozofică și etica socială revoluționară, caracteristice orinduirii noastre noi, socialiste și comuniste. Trebuie create condițiile cele mai propice ca omul să se poată manifesta plenar în toate domeniile vieții sociale — fiecare cu capacitățile, personalitatea și felul său de a fi — în spiritul comun întregii societăți, al dragostei de dreptate și adevăr, al curajului și cinstei, al simplității, al hotărârii de a lucra împreună cu semenii săi pentru fericirea proprie, pentru fericirea întregii societăți.

Tocmai de aceea este necesar ca în acest domeniu să acționăm în mod organizat, unind toate forțele de care dispune societatea noastră, pe baza unor orientări de perspectivă clare, științifice. A urmat momentul istoric al Congresului al XII-lea al P.C.R., care a confirmat acest postulat, deschizând noi orizonturi gândirii social-politice românești.

— Vă rugăm să amintiți câteva dintre caracteristicile esențiale ale ambianței culturale în care se integrează, după Congresul al XII-lea al P.C.R., creația artistică și literară.

— În ultimii ani s-au petrecut evenimente culturale importante, în șirul cărora s-ar putea enumera conferințele naționale, reuniunile și dezbaterile de amplu ecou la care au participat, cu contribuții notabile, scriitorii, artiștii dramatici și artiștii plastici, compozitorii și muzicologii și, alături de ei, personalități din domeniul științelor sociale și politice, care au aprofundat demersul inițiat de Congres, în cărți, spectacole și opere de artă valoroase. Inițierea și desfășurarea marii manifestări culturale-artistice de mase „Cintarea României” se situează în primul rînd al acestora, nu numai ca un temel de valorificare a patrimoniului cultural național, dar și ca o sinteză expresivă a originalității acestei ambianțe favorabile creației, la nivel republican. Nu e mai puțin adevărat că în aceeași perioadă, alături de amploarea fenomenului cultural, s-au distins, prin înaltele lor calități specifice, noi opere și autori și noi interpreți valoroși, de largă audiență publică. Și fiindcă am ajuns la capitolul „public” trebuie spus că s-au înregistrat succese și sub acest aspect — foarte semnificativ pentru cultura noastră — care e creșterea conștiinței estetice a maselor.

— Cum apreciați momentul actual al dramaturgiei, al teatrului românesc? Care sînt criteriile și direcțiile unei acțiuni convergente în domeniul formării și aprofundării culturii teatrale moderne?

— Sînt pe deplin de acord cu acei colegi ai mei de breaslă (mă refer la scriitori și teatrologi) care consideră că valoarea teatrului românesc continuă să se situeze la un nivel ridicat, și prin contribuția „noului val” de dramaturgi, actori, regizori și scenografi, care au adăugat vechilor celebrități elanul unei concepții în același timp innoitoare, mai legată tocmai de această nouă conștiință estetică a publicului mare. Apreciez, ca și în trecut, cu profundă simpatie, efor-

turile pentru realizarea unei expresii teatrale cultivate, grija aceasta pentru „cultura spectacolului”, care revine adeseori, pe diverse teme, în ședințele de lucru ale A.T.M. și ale secției de dramaturgie a Uniunii Scriitorilor, ca dealtfel și în unele cronici din această revistă. Fără îndoială că în actuala organizare a mișcării noastre teatrale nu totul merge foarte bine, și (pentru că sînt întrebant) aș putea spune că nu s-a realizat încă un sistem coerent de structuri care să confirme criteriologia asupra căreia s-a convenit odată, și care să coordoneze direcțiile acestei acțiuni ce ne preocupă, în sfera profesională a artelor spectacolului. În ceea ce privește perfecționarea acelei ambianțe evocate mai înainte, a climatului favorabil expansiunii creației, e bine ca în preajma viitorului Congres să ne gîndim și la asta, spre a-i aduce corectivele necesare.

— Ce credeți că așteaptă oamenii de cultură, ce așteptați dumneavoastră personal, de la apropiatul Congres al educației politice și culturii socialiste?

— Pregătirea amplă și serioasă ce se desfășoară în toate ariile de interes ale apropiatului nostru Congres, în sfera educației politice și, mai mult, oriunde cultura națională se afirmă în prezent ca o componentă fundamentală a modului de viață socialist, nu lasă nici o îndoială că va conduce la un progres vădit, atît ideologic, cît și din punctul de vedere al structurilor, pe măsura stadiului actual de dezvoltare a societății noastre. Aș dori, în primul rînd, ca oamenii de artă participanți la viitorul lor Congres să fie pătrunși de însemnătatea finalizării și a traducerii în acte de cultură autentică a conceptului enunțat în fața artiștilor de secretarul general al partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu: „În țara noastră se afirmă cu putere principiile umanismului socialist, a cărui esență este eliberarea de exploatare, lichidarea înegalităților sociale și, pe această bază, înflorirea multilaterală a personalităților omului, valorificarea în cîmpul social, spre binele colectivităților, a capacităților și talentului fiecărui membru al societății, a întregului potențial uman al patriei”. În modul acesta înțelegînd esența problemei, vom descoperi un raport mai direct și poate mai adecvat între preocupările practice ale conducerilor instituțiilor de spectacole și concerte și aplicarea programului Congresului al XII-lea al P.C.R. de punere în valoare a potențialului social și artistic de care dispune națiunea și de educare în spirit patriotic și revoluționar a unei generații de oameni noi.